ส.บ.ม.ท.เผยข้อข้องใจร่าง พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ

นำเสนอเมื่อ : 2 พ.ย. 2562

ตามที่ รศ.ดร.เอกชัย กี่สุขพันธ์ ประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ให้ข้อมูลผ่านสื่อต่างๆเกี่ยวกับเรื่องราง พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ ที่สร้างความกังวลของผู้ที่ได้รับข้อมูลบางส่วนที่ผู้เห็นต่างต้องการสร้างกระแส โดย รศ.ดร. เอกชัยฯได้ชี้แจงทางสื่อมีสาระว่า บรรดาผู้ยกร่างมีนักการศึกษา อดีตเลขา สพฐและยังเป็นอดีตปลัด ศธ ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการโดยเกินกว่าครึ่งหนึ่งเป็นผู้อยู่ในวงการศึกษาทั้งพื้นฐาน อาชีวศึกษาและอุดมศึกษา และมีการเชิญผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงศึกษาธิการมาร่วมประชุมให้ขอคิด ทีละมาตรา ไม่มีใครครอบงำความคิดของใครได้ ทุกคนแสดงความคิดอย่างอิสระ ในการพิจารณาราง พ.ร.บ. การศึกษาใหม่ ไม่มีแนวคิดในการยกเลิกคาวิทยฐานะ หรือ ผลประโยชน์อื่นใดที่ผู้บริหารสถานศึกษา การศึกษา หรือครูเคยได้รับ ตรงข้ามกลับคิดจะปกป้องครูไม่ให้ใช้ครูไปทำงานอื่นที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนการสอน หรือแม้แต่การสับเปลี่ยนโยกย้ายครู ก็เปิดโอกาสให้พิจารณาค่าตอบแทนพิเศษได้ด้วย

เรื่องเปลี่ยนชื่อเรียกจากใบประกอบวิชาชีพครูเป็นใบรับรองความเป็นครูก็ไม่ทำให้ครูเสียสิทธิประโยชน์ที่เคยได้ ส่วนการจะเรียกผู้อำนวยการโรงเรียนแบบเดิม ไม่อยากได้คำว่าครูใหญ่ ถ้าสวนมากมีความรู้สึกว่า ผู้อำนวยการดูดีมีศักดิ์ศรีมากกว่าคำว่า ครูใหญ่ ก็ไม่น่าเป็นปัญหา เพราะชื่อนั้นเป็นเพียงเปลือก แกนคือคุณภาพการศึกษาต้องเกิดขึ้นให้ได้ และถ้าคุณภาพการศึกษาไม่ดีควรต้องมีผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน เรื่องการแสดงออกซึ่งสัญลักษณ์ของครูและบุคลากรการศึกษาทุกคนถ้ามีเหตุผล ความจำเป็นและขอให้ทำเพื่อคุณภาพการศึกษา อย่างแท้จริงผมว่าจะมีผู้สนับสนุนท่านแน่นอน นั้น

ส.บ.ม.ท. ขอขอบพระคุณอย่างยิ่งสำหรับคำแนะนำของประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเรื่องที่เกี่ยวกับที่มาของของการราง พ.ร.บ.การศึกษาแหงชาติ ฉบับดังกลาว อยางไรก็ตาม ส.บ.ม.ท.มีข้อข้องใจในบางประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการราง พ.ร.บ.การศึกษาแหงชาติ ฉบับนี้ ดังนี้

1. วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพที่ ให้บริการแก่สังคม /ใช้วิธีการแห่งปัญญาในการให้บริการ /ครูได้รับการอบรมให้มีความรู้กว้างขวาง ลึกซึ้ง โดยใช้ระยะเวลายาวนานพอสมควร /มีเสรีภาพในการใช้วิชาชีพตามมาตรฐานของวิชาชีพ /มีจรรยาบรรณ ควบคุม /มีสถาบันวิชาชีพเป็นแหลงกลางในการสร้างสรรค์ จรรโลงมาตรฐานของวิชาชีพ ซึ่งคุณลักษณะดังกลาวเป็นคุณลักษณะของวิชาชีพชั้นสูง ดังนั้นวิชาชีพครูจึงเป็นวิชาชีพชั้นสูง นอกจากนี้ มาตรา 52 แหง พ.ร.บ.การศึกษาแหงชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม บัญญัติไว้วา “ให้กระทรวงสงเสริมให้มีระบบ กระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมีมาตรฐาน ที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง” แต่คณะที่จัดทำและราง พ.ร.บ.การศึกษาแหงชาติ คณะนี้ได้ตัดความสำคัญว่า “วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูง” ออกจากราง พ.ร.บ.การศึกษาแหงชาติ จึงเป็นการลดคุณค่าแหงวิชาชีพครูโดยไม่มีเหตุผลแต่อย่างใด ทำให้คุณครูทั้งประเทศต่างสะเทือนใจในเรื่องนี้มาก

จึงอยากสอบถามบรรดาผู้ร่างว่าทำไมต้องตัดคำว่า “วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูง” ออกไป หรือเห็นว่าอาชีพครูไม่คู่ควรที่จะเป็นวิชาชีพชั้นสูงทั้งๆที่บรรดาผู้ราง พ.ร.บ.การศึกษาแหงชาติ ฉบับนี้ ล้วนเจริญเติบโตมาก็ด้วยการเอาใจใส่ของผู้ประกอบวิชาชีพครูทั้งนั้น การตัดสาระสำคัญเช่นนี้ออกไปจึงสอให้เห็นถึงเจตนาที่แท้จริงของบรรดาผู้รางกฎหมายว่ามีมุม

มองต่อวิชาชีพครูอย่างไร การกล่าวอ้างว่าคิดที่จะปกป้องครู จึงเป็นกล่าวอ้างที่เป็นไปตามนั้นหรือไม่

2. ส.บ.ม.ท.ขอเรียนว่าบรรดาผู้ร่าง พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติทั้งหลายตามที่ รศ.ดร.เอกชัยฯเอ่ยถึงนั้นเป็นที่ยอมรับได้ว่าเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาทั้งสิ้น แต่องค์ประกอบที่สำคัญที่ขาดไปคือขาดการมีส่วนรวมของบรรดาคุณครูและผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้ที่คลุกคลีกับนักเรียนมาตลอดชีวิตการทำงาน ซึ่งย่อมรู้จักปัญหาและโอกาสทางการเรียนของนักเรียนเป็นอย่างดีและรู้ข้อเท็จจริงมากกว่าบรรดาผู้ทรงคุณวุฒิต่างๆเสียอีก แต่กลับมิได้เป็นผู้มีส่วนรวมในเรื่องดังกล่าวประกอบกับ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติเป็นกฎหมายที่เกี่ยวของกับผู้ประกอบวิชาชีพครูและผู้บริหารโรงเรียนโดยตรงแต่กลับไม่ได้รับการคัดเลือกให้มีส่วนรวมในการร่างและพิจารณา การทำเช่นนี้จะทำให้กฎหมายมีความสมบูรณ์ได้อย่างไร การไม่ให้ครูหรือผู้บริหารโรงเรียนมีส่วนรวมในการร่างกฎหมายนี้จึงเชื่อได้ว่าบรรดาผู้ร่าง พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ มีเจตนาแอบแฝงที่ไม่ต้องการให้ครูได้รับรู้ถึงสิทธิบางประการของครูที่จะหายไป

3. ตามที่ รศ ดร.เอกชัยฯ ได้กล่าวว่า "การจะเรียกผู้อำนวยการโรงเรียนแบบเดิม ไม่อยากได้คำว่าครูใหญ่ ถ้าส่วนมากมีความรู้สึกว่า ผู้อำนวยการดูดี มีศักดิ์ศรีมากกว่าคำว่า ครูใหญ่ ก็ไม่น่าเป็นปัญหาเพราะชื่อนั้นเป็นเพียงเปลือก แก่นคือคุณภาพการศึกษาต้องเกิดขึ้นให้ได้" นั้น เห็นด้วยกับแนวคิดดังกล่าวแต่การทำอะไรที่เป็นการบั่นทอนจิตใจผู้ปฏิบัติทำให้ขวัญและกำลังใจของผู้ปฏิบัติลดทอนลงยอมส่งผลกระทบต่อแก่นคือคุณภาพ อย่างแน่นอน จึงสงสัยว่าบรรดาผู้ร่าง พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ ฉบับนี้ คิดไม่ได้หรืออย่างไรว่ามันกระทบใจผู้ปฏิบัติ หรือมองไม่เห็นผู้ปฏิบัติอยู่ในสายตาเนื่องจากเคยชินกับการใช้อำนาจกระทำการแล้วไม่มีใครกล้าคัดค้าน

4. ตามที่กล่าวอ้างว่าการเปลี่ยนชื่อจาก ผอ. เป็นครูใหญ่ และ การเปลี่ยน "ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู "เป็น "ใบรับรองความเป็นครู" ไม่ทำให้ครูเสียสิทธิประโยชน์อะไรนั้น ประเด็นนี้อยากจะขอให้ได้พิจารณาข้อกฎหมายต่างๆที่เกี่ยวของดังนี้

4.1 อัตราเงินเดือน เงินวิทยะฐานะ และเงินประจำตำแหน่ง ของข้าราชการครูมีบัญชีต่างหากจากข้าราชการพลเรือน โดยยกตัวอย่างเช่น ข้าราชการพลเรือนวิทยะฐานะชำนาญการพิเศษ จะได้เงินประจำตำแหน่งคนละ 5,600 บาท แต่ข้าราชการครูวิทยะฐานะชำนาญการพิเศษจะได้เงินประจำตำแหน่งคนละ 11,200 บาท การให้ผลตอบแทนที่สูงกว่าจึงเป็นการสร้างแรงจูงใจให้คนเก่งไปเรียนครูมากยิ่งขึ้น

4.2 ข้าราชการครูที่จะได้รับเงินประจำตำแหน่งที่สูงกว่าดังที่กล่าวไว้ข้อ ที่ 4.1 นั้นจะต้องเป็นผู้ที่มี “ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู” ทั้งนี้เป็นไปตามมาตรา 3 แห่ง พ.ร.บ.เงินเดือน เงินวิทยะฐานะ และเงินประจำตำแหนง ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่บัญญัติไว้ว่า “อัตราเงินเดือน เงินวิทยะฐานะ และเงินประจำตำแหนงข้าราชการครูและบุคคลากรทางการศึกษา ที่มีใบอนุญาตว่าด้วยสภาครูและบุคคลากรทางการศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในบัญชีเงินเดือนขั้นต่ำขั้นสูงของข้าราชการครูและบุคคลากรทางการศึกษาและบัญชีอัตราเงินวิทยะฐานะและเงินประจำตำแหนงข้าราชการครูและบุคคลากรทางการศึกษาท้ายพระราชบัญญัตินี้”

ดังนั้นเมื่อพิเคราะห์จากถ้อยคำของกฎหมายแล้วจะเห็นได้ว่าผู้ที่จะได้รับประโยชน์จากมาตรา 3 ของกฎหมายดังกล่าวจะต้องมี”ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู “ เท่านั้น การเปลี่ยนเป็น “ใบรับรองความเป็นครู” จึงทำให้ครูไม่ได้รับประโยชน์ตาม พ.ร.บ.เงินเดือนฯ ดังกล่าว แม้จะมีการอ้างว่ามาตรา 100 วรรค สี่ของร่าง พ.ร.บ.ดังกล่าว บัญญัติว่า “ บรรดาบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับประกาศ คำสั่ง หรือมติ ค.ร.ม.ใดที่อ้างถึงครูซึ่งมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู ให้หมายถึงครูซึ่งได้รับใบรับรองความเป็นครูและครูตามวรรคหนึ่งและวรรคสองด้วย”

จากมาตราดังกล่าวนี้เห็นว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเอกสารใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูกับเอกสารใบรับรองความเป็นครู เท่านั้น
ไม่ได้มีการระบุถึงสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับเหมือนเดิมแม้เปลี่ยนเป็นใบรับรองความเป็นครูก็ตาม
ซึ่งแตกต่างจากที่บัญญัติไว้ใน มาตรา ๑๐๑ ของร่าง พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติฉบับนี้ ซึ่งบัญญัติว่า
“
ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาและรองผู้อำนวยการสถานศึกษาซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเป็นครูใหญ่และผู้ช่วยครูใหญ่ตามพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี
และมีสิทธิได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง
เงินวิทยะฐานะและประโยชน์ตอบแทนอื่นตามอัตราเดียวกับที่ผู้อำนวยการสถานศึกษาและรองผู้อำนวยการสถานศึกษาได้รับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ” เห็นได้ว่าเจตนารมณ์ของร่าง พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติฉบับนี้มุ่งให้สิทธิเช่นเดิมเฉพาะบรรดาผู้อำนวยการสถานศึกษาและรองผู้อำนวยการสถานศึกษา เท่านั้น มิได้มีเนื้อความใดบัญญัติให้คงสิทธิเดิมแก่บรรดาครูแต่อย่างใด

5. เมื่อคณะกรรมการร่างกฎหมายดำเนินการร่างกฎหมายเสร็จสิ้นแล้ว ได้จัดทำประชาพิจารณ์สี่ภูมิภาค
ทั้งนี้เพื่อเป็นการดำเนินการให้ครบกระบวนการของการร่างและเสนอกฎหมายแต่ในการทำประชาพิจารณ์ทุกภูมิภาคนั้นไม่ได้นำร่างกฎหมายฉบับเต็มไปเผยแพร่ในที่ประชุมการทำประชาพิจารณ์
ไม่ได้หยิบยกประเด็นการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญเรื่อง “การเปลี่ยนตำแหน่งผู้อำนวยการเป็นครูใหญ่” และเรื่อง “การเปลี่ยนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูเป็นใบรับรองความเป็นครู”
แจ้งที่ประชุมการทำประชาพิจารณ์เพื่อทราบและพิจารณาแต่อย่างใด
มีแต่หยิบยกประเด็นอื่นๆบางประเด็นขึ้นทำประชาพิจารณ์ ประเด็น”บางประเด็น”
ที่หยิบยกขึ้นมาทำประชาพิจารณ์นั้นผู้เข้ารวมประชุมต่างเห็นด้วย
แต่ผู้ร่างและผู้มีหน้าที่จัดทำกฎหมายกลับเผยแพร่ต่อสังคมและสื่อต่างๆว่าผู้เข้าร่วมประชาพิจารณ์เห็นด้วยกับร่างกฎหมายทั้งฉบับ การทำเช่นนี้จึงเป็นการ “บิดเบือน” ข้อเท็จจริง
ที่มีเจตนารมณ์แอบแฝงในเรื่องการตัดสิทธิประโยชน์ที่สำคัญบางประการของครู

6. เมื่อคุณครูได้ทราบความจริงว่า ร่าง พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ ฉบับนี้
มีการเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญที่เป็นการตัดสิทธิประโยชน์ที่ครูเคยได้รับโดยชอบธรรม
ก็ได้รวมกลุ่มกันคัดค้าน แต่ผู้มีหน้าที่จัดทำกฎหมายกลับไม่รับฟัง
แต่ลุกรี้ลุกรนที่จะนำร่างกฎหมายนี้เสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
แม้เสนอไม่ทันก็ยังพยายามที่จะเสนอเป็น “พระราชกำหนด” เพื่อให้รีบมีผลบังคับใช้
ทั้งๆที่สภาพและเนื้อหาของกฎหมายดังกล่าวไม่อยู่ในเงื่อนไขที่จะตราเป็นพระราชกำหนด
ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ร่างกฎหมายฉบับนี้จึงตกไป

จากข้อมูลข้อเท็จจริงดังกล่าวข้างต้น
จึงเห็นได้ว่าการที่บรรดาองค์กรครูต่างๆออกมาคัดค้านทัดทานร่างกฎหมายฉบับนี้
มิได้มีเจตนาที่จะสร้างกระแสแต่อย่างใด แต่พฤติกรรมของผู้มีหน้าที่จัดทำร่าง พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ ฉบับดังกล่าวต่างหาก ที่ได้ทำลงไปนั้นถือได้ว่ามีเจตนาแอบแฝงขาดความจริงใจต่อผู้ประกอบวิชาชีพครู
จึงขาดความชอบธรรม
ขาดความไว้วางใจในการที่จะมาปฏิบัติหน้าที่ใดๆที่เกี่ยวข้องกับวงการศึกษาขั้นพื้นฐาน อีกต่อไป

ขอบคุณข้อมูลจาก นายรัชชัยย์ ศรสุวรรณ นายกสมาคมผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งประเทศไทย (ส.บ.ม.ท.)